

दधन् s. u. 2. दधि.

दधन s. अन्नदधन.

दधन्वत् adj. saure Milch (दधन्) enthaltend (nach Śāṅ.): दत्तेरच्छिद्रस्य दधन्वतः सुपर्णास्य दधन्वतः RV. 6, 48, 18; vgl. धन्व्.

1. दधि (von घा) P. 3, 2, 171, Vārt. 3. 1) adj. a) verleihend: दधिर्घो धायि स ते वयांसि यन्ता वसूनि विधते तनूपा: RV. 10, 46, 1. दधयो SV. v. 1. — b) erhaltend (im Gegens. zu vernichtend), mit dem acc.: सृष्ट्वा दधिं शाकमेतत् Vop. 5, 26. — 2) n. Haus (eig. in sich fassend; vgl. गृह) H. an. 2, 241. ÇABHAR. im ÇKDR.

2. दधि n., dat. दधे, ablat. gen. दधेस्, loc. दधेनि, दधि P. 7, 1, 75. Vop. 3, 95. 1) saure Milch H. 406. an. 2, 241. MED. dh. 6. दध्ना मन्दिष्ठः प्रूरस्य RV. 8, 2, 9. 9, 87, 1. माध्यंदिनस्य सर्वनस्य दध्नः पिबेन् 10, 179, 3. TS. 2, 5, 3, 4. AV. 3, 12, 7. 4, 34, 6. घृतं दधि मस्वामिन्नाम् ÇAT. Br. 1, 8, 4, 7. 6, 4, 8. 3, 3, 2. तमभ्यनक्ति दध्ना मधुना घृतेन 7, 5, 4, 3. KĀTJ. ÇR. 1, 9, 7. 4, 4, 8. 25, 4, 38. ĀÇV. GṚHJ. 1, 13. दधनि मधानीय 24. KAUC. 10. दधिनीव (lies: दधनीव) सर्पिः ÇVETĀÇV. Up. 1, 15. M. 2, 107. 3, 226. 4, 250. 8, 326. MBH. 1, 257. 12, 6245. दध्नः श्वेतस्य R. GORR. 2, 100, 67. SUÇR. 1, 157, 6. 159, 11. 177, 1. fgg. PAÑKĀT. III, 100. MĀRK. P. 13, 22. °कुल्याः R. 1, 53, 3. °धेनु eine durch saure Milch dargestellte Kuh (als Darbringung den Priestern) VARĀHA-P. im ÇKDR. °पयसी P. 2, 4, 14. °द्रप्स ÇAT. Br. 9, 2, 3, 40. ĀÇV. GṚHJ. 1, 17. सर्वं च दधिसेभवम् M. 5, 10. कन्यकादधिनी VARĀH. BRH. S. 83, 46. Am Ende eines adj. comp. P. 7, 1, 75, Sch. तैलघृते सदधि SUÇR. 2, 442, 7. — 2) Terpentin H. an. MED. — 3) das Harz der Shorea robusta MED. दध्याकम् m. das Harz der Pinus longifolia TRIK. 2, 6, 37. दध्याकम्-य m. dass. H. ç. 132.

दधिक am Ende eines adj. comp. = 2. दधि gaṇa उस्मादि zu P. 5, 4, 151.

दधिकर्ण (2. दधि + कर्ण) m. N. pr. eines Nāga H. 1311, Sch. HARIV. LANGL. I, 307. einer wilden Katze PAÑKĀT. 163, 9. 14.

दधिकूर्चिका (2. दधि + कूर्च) f. süsse Milch mit saurer Milch gekocht; s. u. कूर्चक 3, e.

दधिक्रं m. N. pr. eines Mannes PRAVARĀDUJ. in Verz. d. B. H. 58, 4. — Vgl. das folg. Wort.

दधिक्रौ m. nom. °क्रास्, acc. °क्राम्; N. eines mythologischen Wesens, eines göttlichen Rosses, welches eben so ein Bild des umlaufenden Sonnenballes zu sein scheint wie Tārks hja (vgl. die Identität der Verse RV. 4, 38, 10 und 10, 178, 3). Dadhikrā wird bald eine Schöpfung oder Gabe von Himmel und Erde, bald von Mitra-Varuṇa genannt und in der Morgenzeit, daher am meisten mit Agni, Ushas und den AÇvin zusammen, gepriesen. An ihn gerichtet sind die Lieder RV. 4, 38. 39. 40 und 7, 44. NĪR. 2, 27. 28. 10, 31. unter den Wörtern für Pferd NAIGH. 1, 14. आशुं दधिक्रौ तमु नु श्वाम दिवस्पृथिव्या उत चर्किराम RV. 4, 39, 1. 40, 4. अग्निमुषसमग्निना दधिक्रौ व्युष्टिषु क्वते वङ्गि रुक्थैः 3, 20, 1. 5. 10, 101, 2. Der erste Theil des Wortes wird im NĪR. a. a. O. nicht zu 2. दधि gezogen, sondern zu 1. दधि, da es durch दधत् erläutert wird. Die Zurückführung von क्रौ auf क्रम् (vgl. P. 3, 2, 67), welche im NĪR. nur neben anderen erwähnt wird, ist eben so wenig befriedigend. उदधिक्रौ bei Vop. hat sich für दधिक्रौ eingeschlichen, रुधिक्रौ ist ganz dunkel. क्रौ

ist viell. eine Nebenform von कर्, किरति; dann wäre दधिक्रौ viell. der Milchflocken Ausstreuende d. i. die aufgehende Sonne, welche Thau und namentlich Reif streut (πάχυνον ὁ ἑὸς ἡλιος σκεδᾶ πάλιν AESCH.).

दधिक्रावन् Nebenform des vorigen und damit wechselnd: दधिक्रावो प्रथमो वायव्याये रघानां भवति प्रज्ञानम् RV. 7, 44, 4. यो अश्वस्य दधिक्रावो अकारित् 4, 39, 3. वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपेद्वाहूणां चरुं दधिक्रावुणो चरुमभिगम्यमानः, वाहूणां नैवेनं वरुणयाशान्मुञ्चति दधिक्रावुणा पुनाति TS. 2, 2, 5, 1. Diese Zerlegung des Saṃjoga ist üblich in der TS., aber die Betonung ist auffallend.

दधिघर्म (2. दधि + घर्म) m. heisser Opfertrank aus saurer Milch ÇAT. Br. 14, 3, 1, 29. 30. KĀTJ. ÇR. 10, 1, 19. 20. 26, 7, 54. ĀÇV. ÇR. 3, 13. LĀTJ. 2, 7, 10. ÇĀKṆH. ÇR. 5, 10, 30.

दधिचार (2. दधि + चार) m. Butterstößel HĀR. 34.

दधिन (2. दधि + न) 1) adj. auf oder aus saurer Milch entstanden: माण्ड H. 396. — 2) n. frische Butter RĀGĀN. im ÇKDR.

दधित्य (der Ton nicht auf द P. 4, 3, 140, Sch.) m. N. eines Baumes, Feronia elephantum Corr., AK. 2, 4, 2, 1. das Holz darf nicht zur Feue- rung beim Opfer gebraucht werden GOB. 1, 5, 17. °रस das Gummi des Baumes SUÇR. 2, 493, 8. Auch ohne रस 363, 18. दधित्याख्य n. (m. ÇKDR.) dass. RATNAM. 41. Vgl. das gleichbedeutende कपित्य; दधित्य ist der Baum nach dem Geschmack der Früchte (vgl. दधिफल) benannt worden. — Vgl. दाधित्य.

दधिनदी (2. दधि + नदी) f. N. pr. eines Flusses KAPILAS. in Verz. d. Oxf. H. 77, b, Kap. 20.

दधिपुच्छ (2. दधि + पुच्छ) m. N. pr. eines Schakals PAÑKĀT. 193, 8.

दधिपुष्पिका (2. दधि + पुष्प) f. N. eines Strauchs, Clitoria Ternateu Lin. (अपराजिता), RĀGĀN. im ÇKDR.

दधिपुष्पी (wie eben) f. N. einer Pflanze, = कोलशिम्वी RĀGĀN. im ÇKDR.

दधिपूरुषा (2. दधि + पूरु) m. N. pr. eines Nāga H. 1311, Sch.

दधिपूर्वमुख (2. दधि-पूर्व + मुख) m. = दधिमुख N. pr. eines Affen (wörtlich: in dessen Namen दधि dem Worte मुख vorangeht) R. 5, 63, 20.

दधिफल (2. दधि + फल) m. = दधित्य Feronia elephantum Corr. AK. 2, 4, 2, 2. H. 1131.

दधिमाण्ड (2. दधि + मण्ड) m. saurer Rahm RATNAM. im ÇKDR. VJUTP. 134. °मण्डोद adj. sauren Rahm an Stelle des Wassers habend, von einem Meere Bhaç. P. 5, 1, 34. 20, 24. °मण्डोदक dass. MBH. 6, 443.

दधिमन्य s. u. मन्य.

दधिमुख (दधि + मुख) m. 1) eine zu den दर्वकिर gezählte Schlangenart SUÇR. 2, 265, 8. N. pr. eines Nāga H. 1311, Sch. MBH. 1, 1553. 5, 3628. HARIV. LANGL. I, 507. — 2) N. pr. eines Affen, des Schwagers von Sugriva, MBH. 3, 16275. R. 5, 1, 39. 59, 14. 6, 6, 23. दधोमुख (dem Versmaass zu Liebe) 7, 32. — 3) N. pr. eines Jaksha SCHIEFNER, Lebensb. 319 (89).

दधिवक्त्र (2. दधि + वक्त्र) m. = दधिमुख 2. R. 5, 60, 19. 6, 3, 4.

दधिवत् (von 2. दधि) adj. von saurer Milch begleitet, damit zubereitet: चरु AV. 13, 4, 17.

दधिवाहन (2. दधि + वा) in °मन्त्र Verz. d. Oxf. H. 93, b, 5 und °प्र-